

BIZNESDA MOLİYAVIY RISKLAR**Sadullayev Bekzod Hamid o'g'li****Toshkent moliya instituti, Moliya fakulteti MMT-86 guruh talabasi****Safarova Nodira Ashuraliyevna****Toshkent moliya instituti, Moliya kafedrası PhD, dotsenti**<https://doi.org/10.5281/zenodo.7931222>

Bizga ma'lumki, biznesda moliyaviy risklar, bir kompaniya yoki tashkilotning moliyaviy muammolar tufayli moliyaviy zararlarga duch kelish uchun uyg'unlik ko'rsatishi mumkin bo'lgan muammolardir. Bu xil risklar bir nechta manbalardan kelib chiqqan bo'lishi mumkin, masalan, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, tabiiy boyliklar va boshqa sharoitlar. Moliyaviy risklar, kompaniya moliyaviy siyosatiga, qarorlarni qabul qilishga, xaridorga va investorlarga ta'sir qilishga olib keladi. Biznesda moliyaviy risklarni tahlil qilish va aniqlash, ularni quyidagi moliyaviy tahlil va shakllar orqali tahlil qilish kerak: qarzi, karz kapitali, amortizatsiya, qaytarish, sarmoya xarajatlari va kengaytirilgan moliyaviy ko'rsatkichlar. Moliyaviy risklar bilan yaxshi ishlash, bizneslar uchun muhimdir. Bularni tahlil qilish va ularni qabul qilishni boshqarish biznesning samaradorligini ko'taradi va yana yuqori darajada amalga oshirishi mumkin.

Moliyaviy risklar, biznesda muhim ahamiyatga ega bo'lgan mavzulardan biridir. Bu risklar, bir kompaniya yoki tashkilotning o'z moliyaviy jihatlaridan kelib chiqadigan muammolar tufayli moliyaviy zararlarga duch kelish imkoniyatini yaratadi. Moliyaviy risklar siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, tabiiy va boshqa sharoitlar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Bu xil risklar, kompaniya moliyaviy siyosatiga, qarorlarni qabul qilishga, xaridorga va investorlarga ta'sir qilishga olib keladi. Moliyaviy risklarni tahlil qilish va aniqlash, ularni quyidagi moliyaviy tahlil va shakllar orqali tahlil qilish kerak: qarzi, karz kapitali, amortizatsiya, qaytarish, sarmoya xarajatlari va kengaytirilgan moliyaviy ko'rsatkichlar. Moliyaviy risklar bilan yaxshi ishlash, bizneslar uchun muhimdir. Bularni tahlil qilish va ularni qabul qilishni boshqarish biznesning samaradorligini ko'taradi va yana yuqori darajada amalga oshirishi mumkin. Bugungi kunda biznesda moliyaviy risklar, bir nechta muammolarni yuzaga keltiradi. Ba'zi tashkilotlar unga qarshi kelish uchun moliyaviy siyosat va strategiyalarni yaxshilashga harakat qilishlari kerak. Bu, moliyaviy risklarni boshqarish va ularni bartaraf qilish imkoniyatlarini oshirishi mumkin.

Bizneslar uchun moliyaviy risklarni bartaraf qilishda quyidagi takliflarni berishimiz mumkin:

- Moliyaviy risklarni tahlil qiling va ularni nazorat qilish uchun moliyaviy strategiya yarating. Moliyaviy risklar tahlil qilish va boshqarish uchun muhim ma'lumotlarni yig'ing.
- Tashkilotda moliyaviy risklar boshqarish tizimini o'rnatish va uning samarali ishlaydiganligini ta'minlash.
- Moliyaviy risklarni kamaytirish va ularni boshqarish uchun maxsus dasturlar yaratish. Biznesda risklar mavjudligini tushunish va ularni qabul qilishga tayyor bo'lish, shuningdek, o'zini yanada rivojlantirish uchun tayyorgarlikni oshirish.

Moliyaviy risklarni bartaraf qilish, bizneslar uchun muhimdir, chunki bu, kompaniya va tashkilotlarning moliyaviy siyosat va strategiyalarini yaxshilashga olib keladi va o'zlarining samaradorligini oshirishi mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, biznes faoliyatini samarali tashkil etishda va ularning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda risklarni boshqarish muhim masalalardan biri sanaladi. Hammamizga ma'lumki, hozirgi kunda ko'plab davlatlarning iqtisodiyotiga, xususan real va moliyaviy sektor korxonalar faoliyatiga risklarning mavjudligi jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Albatta buning natijasida korxonalar xo'jalik moliyaviy faoliyatining risklilik darajasini keskin ortib ketishini, hatto ularning bankrot holatiga tushib qolishligini ham kuzatishimiz mumkin bo'ladi. Bunday sharoitda, davlat tomonidan korxonalar xo'jalik-moliyaviy faoliyatini tartibga solish, ularga turli imtiyozlar berish va qo'shimcha moliyaviy resurslar bilan ta'minlash, korxonalarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan risklarni kamaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

References:

1. Sultonov Sh., Fozilchayev Sh. "Biznes moliyasi" fanidan o'quv-uslubiy majmua. - T.: TMI, 2018 y. - 620 bet
2. "Bank Risklarini Boshqarish" darsligi, Toshkent Moliya instituti nashriyoti, 2019 yil.
3. "Moliyaviy risklar va ularni boshqarish" muallif: O. Abduvahhobov, O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti, 2019 yil.
4. Fozilchaev Sh.Q., Xidirov N.G'. Moliyaviy risklar nazariyasi. O'quvqo'llanma . -T.: -Iqtisod-moliya||, 2019. -240 b